

ESI- JA PERUSOPETUKSEN SEKÄ AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄJÄKOHTAINEN KYSELY

Valtionosuuden määrittämiseksi tarvittavat tiedot kerätään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) perusteella.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 58 §:n ja asetuksen (1766/2009) 25 §:n mukaan kuntien ja oppilaitosten valtionosuuksien ja rahoituksen laskemista ja määrittämistä varten tarvittavat tiedot tulee ilmoittaa 10 päivän kuluessa tilastointipäivästä (20.9.).

1. PERUSOPETUSLAIN MUKAINEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Lomakkeella kysytään perusopetuslain (POL 628/1998, muutettu 1081/2006) mukaista oppilaiden aamu- ja iltapäivätoimintaa. Kunnat ilmoittavat itse järjestämänsä, avustamansa ja ostopalveluna toteuttamansa aamu- ja iltapäivätoiminnan oppilas- ja ohjaustuntitiedot. Toimintaan voivat osallistua kunnan ylläpitämien koulujen oppilaiden lisäksi kunnassa sijaitsevien kuntayhtymien, yhteisöjen, säätiöiden, yliopistojen harjoittelukoulujen ja valtion koulujen toiminnan kohderyhmään kuuluvat oppilaat.

Esiopetuksessa olevat oppilaat eivät kuulu aamu- ja iltapäivätoiminnan piiriin, vaan esiopetuksessa olevien oppilaiden mahdollinen hoidon tarve aamuisin ja iltapäivisin järjestetään täydentävänä varhaiskasvatuksena.

Kunnat, joilla on perusopetuslain mukaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä suomenkielisen että ruotsinkielisen opetustoimen yhteydessä, ilmoittavat ohjaustunnit tallennusjärjestelmässä kahdella eri lomakkeella. Jos kunnassa ei ole erikseen sekä ruotsinkielisen opetustoimen että suomenkielisen opetustoimen yhteydessä järjestettävää aamu- ja iltapäivätoimintaa valitaan tallennusjärjestelmässä ko. lomakkeen osalta *Ei toimintaa*.

Perusopetuslain mukaiseen aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden määrä 20.9.2023

Kohdassa A1 ilmoitetaan perusopetuslain mukaiseen aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden lukumäärät 20.9.2023 tilanteen mukaan. Aamu- ja iltapäivätoimintaan voivat osallistua kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaat sekä opetuksen järjestäjän hallintopäätöksen nojalla erityistä tukea saavat oppilaat. Kunta ilmoittaa itse järjestämänsä, ostopalveluna hankkimansa ja avustamansa toiminnan oppilasmäärät. Oppilasmäärään ilmoitetaan myös kunnassa sijaitsevien kuntayhtymien, yhteisöjen, säätiöiden, yliopistojen harjoittelukoulujen ja valtion koulujen oppilaat, jotka osallistuvat toimintaan. Sama oppilas ilmoitetaan aamu- ja iltapäivätoimintaan vain kerran.

Oppilasmääriin, joiden perusteella aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustunnit ilmoitetaan, **ei saa sisällyttää** esiopetuksen oppilaita, mukaan lukien pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita, jotka osallistuvat esiopetukseen 7-vuotiaana tai niitä esiopetukseen osallistuvia oppilaita, jotka aloittavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin.

Perusopetuslain mukaisessa aamu- ja iltapäivätoiminnassa annettujen eli toteutuneiden ohjaustuntien määrä syyslukukaudella 2022

Kohdassa A2 ilmoitetaan syyslukukaudella 2022 toteutuneiden aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustuntien lukumäärät erikseen omana toimintana, ostopalveluna ja avustettuna toimintana järjestetyn toiminnan osalta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmällä tarkoitetaan koulussa tai muussa soveltuvassa paikassa olevaa toimintayksikköä. Ryhmiä voi olla toimintapaikassa useampia, mutta joka ryhmässä on vähintään yksi ohjaaja, joka vastaa ryhmän toiminnasta. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa ei ole määritelty ryhmäkokoja. Ohjaustunteja laskettaessa otetaan huomioon myös ryhmän sisällä tapahtuva eriyttäminen pienempiin ryhmiin. Tällaisessa pienryhmässä tulee olla vastuullinen ohjaaja ja ryhmän koko saattaa olla pienempi esim. erityisopilaiden vuoksi.

Ohjaustunneilla ei tarkoiteta oppilastunteja. Lomakkeella ilmoitetaan ainoastaan perusopetuslaissa tarkoitetun koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustunnit. Ohjaustuntien lukumäärään **ei sisällytetä** taitteen perusopetuksen eikä koulun kerhotoiminnan tunteja tai muuta koulupäivän yhteydessä toteutuvaa harrastustoimintaa, vaikka ne olisivat toimintasuunnitelman mukaan järjestetty osana aamu- ja iltapäivätoimintaa, koska sama tuntimäärä ilmoitetaan vain yhden kerran (ks. perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet, OPH 1/011/2011).

Perusopetuslaissa tarkoitetun aamu- ja iltapäivätoiminnan **toteutuneeseen ohjaustuntien määrään yhteensä** sisältyy lain mukainen keskimäärin vähintään 3 tai 4 tuntia/päivä/ryhmä **sekä** sitä laajempaa toteutettu aamu- ja iltapäivätoiminta. Lain edellyttämää laajuutta vähäisempänä toteutettua toimintaa ei ilmoiteta tuntimäärässä eikä siitä myönnetä valtionosuutta.

Ohjaustuntien määrän voi laskea toimintaryhmien kautta (ryhmien lukumäärä x ryhmälle tarjottu tuntimäärä työpäivän aikana yhteensä (aamupäivä + iltapäivä) x lukukauden työpäivien määrä).

Kohdan A2.1 ohjaustuntien määrään luetaan keskimäärin 3 tuntia/päivä/ryhmä

(=570 tuntia/työvuosi) toteutettu perusopetuslain edellyttämä aamu- ja iltapäivätoiminta (POL 1081/2006).

Kohdan A2.2 ohjaustuntien määrään luetaan keskimäärin 4 tuntia/päivä/ryhmä

(=760 tuntia/työvuosi) toteutettu perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta (POL 1081/2006).

Kohdan A2.3 ohjaustuntien määrään luetaan laajempaa toteutettu, 4 tunnin ylittävä osuus oppilaiden perusopetuslain mukaisesta aamu- ja iltapäivätoiminnasta.

Esimerkki 2.1:

Oletetaan, että kunta järjestää toimintaa ryhmälle A aamulla 3 tuntia ja iltapäivällä 4 tuntia eli yhteensä 7 tuntia päivässä lukukauden (=90 työpäivää) aikana. Tällöin ohjaustunnit ilmoitetaan siten, että ohjaustunneista 4 h/päivä eli $1 \cdot 4 \cdot 90 = 360$ tuntia ilmoitetaan kohdassa A2.2 ja loput

ryhmän A ohjaustunneista (= 7 h/päivä- 4 h/päivä= 3 h/päivä) eli $1*3*90=270$ tuntia ilmoitetaan kohdassa A2.3.

Jos kunta järjestää samassa toimintapaikassa toimintaa ryhmälle B iltapäivällä 3 tuntia, ilmoitetaan tästä ryhmästä ohjaustunnit $1*3*90=270$ tuntia kohdassa A2.1.

Varhaiskasvatuksen yhteydessä yksittäisille perusopetuksen oppilaille järjestetystä toiminnasta voidaan laskea vain yhtä ryhmää vastaava ohjaustuntimäärä.

Esimerkki 2.2:

Jos kolmella perhepäivähoitajalla tai päiväkodissa on yksittäisiä aamu- ja iltapäivätoiminnan oppilaita, ilmoitetaan tästä toimintamuodosta yhden ryhmänohjaustuntimäärä keskimääräisen päivittäisen toiminnan mukaisesti.

Perusopetuslain mukaisessa aamu- ja iltapäivätoiminnassa annettujen eli toteutuneiden ohjaustuntien määrä kevätlukukaudella 2023

Kohdassa A3 ilmoitetaan kevätlukukaudella 2023 toteutuneiden aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustuntien lukumäärät. Ohjaustunnit ilmoitetaan kohdan 2 ohjeen mukaisesti.

2. PERUSOPETUKSEEN VALMISTAVAN OPETUKSEN 20.9.2023 TIEDOT HAETAAN KOSKI-TIETOVARANNOSTA; TIETOJA EI ENÄÄ ILMOITETA ERILLISELLÄ LOMAKKEELLA

Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäjät ovat tallentaneet perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden läsnäolotiedot KOSKI-tietovarantoon, josta valtionosuuslaskennassa tarvittavat tiedot haetaan tilastointipäivän jälkeen. Syksyllä 2023 KOSKI-tietovarannosta haetaan perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita koskevat läsnäolotiedot vuodelta 2022. Tietovarannosta haettujen tietojen avulla lasketaan valmistavan opetuksen oppilaiden läsnäolokuukaudet, joita käytetään perusteena perusopetuksen valmistavan opetuksen vuoden 2024 valtionosuusrahoitukselle sekä vuoden 2022 rahoituksen ennakkollisen arvion korjaamiseen. Lisäksi tietovarannosta haetaan 1.1. – 31.7.2023 valmistavan opetuksen läsnäolokuukaudet sekä valmistavan opetuksen oppilasmäärä 20.9. tilastoraportteja varten. Läsnäolotietojen tallentamiselvöite koskee kaikkia perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestäviä Manner-Suomen kuntia sekä perusopetukseen valmistavaan opetukseen opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvan saaneita rekisteröityjä yhteisöjä, kuntayhtymiä, säätiöitä ja valtion oppilaitoksia.

Läsnäolokuukaudella tarkoitetaan perusopetuksen valmistavassa opetuksessa 30 kalenteripäivän pituista ajanjaksoa, jona lapsi tai nuori on ollut opetuksen järjestäjän oppilaana. Läsnäolokuukausiin ei sisälly kesäloma, joululoma tai oppilaan omat, yli viikon mittaiset lomat koulutyöstä. Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaasta maksetaan valtionosuutta enintään yhdeksän (9) täyden läsnäolokuukauden ajalta, vaikka oppilas jatkaisi perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pidempään.

Vuoden 2024 perusopetukseen valmistavan opetuksen ennakkollinen valtionosuusrahoitus lasketaan vuoden 2022 läsnäolokuukausien toteumaan perustuvalla arvioidulla suoritelmäärällä. Vuoden 2024 ennakkollinen rahoitus tarkistetaan toteuman mukaiseksi vuoden 2026 valtionosuusrahoituksen laskennan yhteydessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi opetuksen järjestäjän hakemuksesta muuttaa vuoden 2022 toteamaan perustuvaa arviota merkittävän muutoksen perusteella. Hakemus perusopetukseen valmistavan opetuksen vuoden 2024 ennakkollisen rahoituksen perusteena olevaan arvioon on tehtävä syyskuun 2023 loppuun mennessä vapaamuotoisella hakemuksella, joka toimitetaan Opetushallituksen kirjaamoon.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu niille esiopetus- ja perusopetusikäisille maahanmuuttajataustaisille oppilaille, joiden valmiudet eivät riitä perusopetuksen ryhmässä opiskeluun. Perusopetukseen valmistavaan opetukseen voivat osallistua sekä vasta maahan muuttaneet että Suomessa syntyneet maahanmuuttajataustaiset lapset ja nuoret, joiden perusopetuksen suorittaminen ei ole vielä päättynyt. Perusopetuslain (628/1998, 26 §) mukaan perusopetuksen suorittaminen päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai viimeistään sen lukuvuoden koulutyön päättyessä sinä kalenterivuonna, jona oppilas täyttää 17 vuotta. Opetukseen osallistuminen ei edellytä oleskelulupaa.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2015 mukaisesti. Valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa eikä oppimäärää, joten valmistavan opetuksen oppilaille laaditaan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti omat opinto-ohjelmat.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta voidaan järjestää ryhmämuotoisena opetuksena tai perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilas voidaan integroida osittain tai kokonaan esi- ja perusopetuksen opetusryhmiin, mikäli se katsotaan oppilaan kielitaidon kehittymisen kannalta tarkoituksenmukaiseksi.

Valmistavan opetuksen laajuus vastaa yhden lukuvuoden oppimäärää. Opetusta annetaan 6–10-vuotiaille 900 tuntia ja tätä vanhemmille oppilaille vähintään 1000 tuntia. Oppilas voi siirtyä esi- tai perusopetukseen jo ennen valmistavan opetuksen tuntimäärien täyttymistä, mikäli hänellä arvioidaan olevan siihen riittävät valmiudet. Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaasta maksetaan valtionosuutta kuitenkin enintään yhdeksän (9) täyden läsnäoloaikakauden ajalta, vaikka oppilas jatkaisi perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pidempään.

Jos esiopetukseen valmistautuville maahanmuuttajataustaisille oppilaille järjestetään valmistavaa opetusta, on kyse perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Esiopetukseen valmistautuville maahanmuuttajataustaisille oppilaille luodaan KOSKI-palveluun perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluoikeus.

Kun oppilas päättää perusopetukseen valmistavan opetuksen ja siirtyy joko esiopetukseen tai perusopetukseen, opiskeluoikeuden tilaksi tallennetaan Valmistunut KOSKI-tietovarantoon. Valmistunut-tilan päivämääräksi merkitään päivämäärä, jolloin oppilas on tosiasiallisesti päättänyt perusopetukseen valmistavan opetuksen.

Jos oppilas päättää perusopetukseen valmistavan opetuksen muusta syystä kuin siirtyäkseen esiopetukseen tai perusopetukseen, opiskeluoikeuden tilaksi tallennetaan Eronnut KOSKI-tietovarantoon. Eronnut-tilan päivämääräksi merkitään päivämäärä, jolloin oppilas on tosiasiallisesti päättänyt perusopetukseen valmistavan opetuksen. Eronnut-merkintää käytetään, jos oppilas esimerkiksi siirtyy toisen opetuksen järjestäjän oppilaaksi ja jatkaa siellä perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaana.

Kun oppilaan opiskeluoikeus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa päättyy, myös läsnäolokuukausien kertyminen päättyy. Opiskeluoikeuden päättyessä mahdollisesti vajaaksi jääneitä läsnäolokuukausia ei huomioida valtionosuuksia laskettaessa.

Lisätietoa perusopetukseen valmistavan opetuksen läsnäolotietojen tallentamisesta KOSKI-tietovarantoon sekä läsnäolokuukausien laskennasta löytyy Opetushallituksen verkkosivulta osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2023/perusopetukseen-valmistavan-opetuksen-valtionosuusrahoituksen-ennakkolaskennan> (Perusopetukseen valmistavan opetuksen valtionosuusrahoituksen ennakkolaskennan raportit sekä ohjeita raporttien tarkasteluun) sekä KOSKI-palvelun ohjesivustolta osoitteesta <https://wiki.eduuni.fi/pages/viewpage.action?pageId=190613335> (KOSKI-data - vertailuaineistoja ja tiedonhyödyntäjien raportteja).

3. ESI- JA PERUSOPETUKSEN SEKÄ AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN KARTOITUS KUNTANNE OSALTA 20.9.2023

Tallennusjärjestelmässä ja koontilistalla järjestämisen kartoitus -lomake on näkyvässä vain niille valtionosuudensaajille, joilla aikaisemmin on ollut toiminnan siirtämisiä. Lomaketta ei tarvitse täyttää, jos toimintaa (esiopetus, perusopetus, aamu- ja iltapäivätoimintaa) ei ole siirretty.

Jos lomaketta ei ole tallennusjärjestelmässä eikä koontilistalla ja toimintaa on kuitenkin siirretty joltain osin, ilmoitetaan asiasta Opetushallituksen valtionosuuksiin sähköpostiosoitteella valtionosuudet@oph.fi.

K1-kohdassa ilmoitetaan, onko kunta siirtänyt varhaiskasvatuksen yhteydessä tapahtuvan esiopetuksen järjestämisen kokonaan toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle (ml. kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset ns. yhteistoiminta-alue).

K2-kohdassa ilmoitetaan, onko kunta siirtänyt opetustoimen yhteydessä tapahtuvan esiopetuksen järjestämisen kokonaan toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle (ml. kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset ns. yhteistoiminta-alue).

K3-kohdassa ilmoitetaan, onko kunta siirtänyt perusopetuksen järjestämisen kokonaan toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle (ml. kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset ns. yhteistoiminta-alue).

K4-kohdassa ilmoitetaan, onko kunta siirtänyt perusopetuslain mukaisen aamu- tai iltapäivätoiminnan järjestämisen kokonaan toiselle kunnalle.